

EDUSKUNNAN VASTAUS 97/2009 vp

Hallituksen esitys laiksi passilain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Asia

Hallitus on vuoden 2008 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä laiksi passilain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 234/2008 vp).

Valiokuntakäsittely

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 9/2009 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki passilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 21 päivänä heinäkuuta 2006 annetun passilain (671/2006) 12, 30 ja 35 §,
muutetaan 3 §:n suomenkielinen sanamuoto, 4 §:n 3 momentti, 5 §, 6 §:n 3 momentti, 10 §, 11 §:n otsikko, 14 §, 15 §:n 2 momentin suomenkielinen sanamuoto, 17—19, 21 ja 22 §, 24 §:n 1 momentti, 25 §:n 1 momentti ja 29 § sekä
lisätään lakiin uusi 3 a—3 c, 4 a, 5 a—5 c ja 6 a § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

3 §

Passi

Matkustusoikeuden osoittamiseksi Suomen kansalaiselle myönnetään hakemuksesta passi, jollei laista muuta johdu.

3 a §

Väliaikainen passi

Passi voidaan erityisestä syystä myöntää väliaikaisena (*väliaikainen passi*), jos keskitetysti valmistetun passin myöntäminen nopeutetussakaan aikataulussa ei ole mahdollista. Väliaikaisessa passissa ei ole 5 a §:ssä tarkoitettua teknistä osaa.

Hakijan on esitettävä luotettava selvitys syystä, joka edellyttää väliaikaisen passin myöntämistä, sekä selvitys siitä, kuinka pitkäksi ajaksi hän tarvitsee passin.

3 b §

Hätäpassi

Väliaikainen passi voidaan poikkeuksellisesti myöntää hätämatkustusasiakirjana yhtä matkaa varten (*hätäpassi*). Hätäpassi myönnetään vain todelliseksi matka-ajaksi ja vain todelliselle matkareitille.

Hätäpassin myöntää poliisi. Sisäasiainministeriö päättää hätäpassien käyttöön ottamisesta Suomessa. Ulkoasiainministeriön luvalla hätäpassin voi myöntää 10 §:ssä tarkoitettu Suomen suurlähetystö tai lähetetyn virkamiehen johtama konsulaatti sekä pelkkää kotimatkaa tai poikkeuksellisesti muuta määränpäättä varten myös mainitussa pykälässä tarkoitettu muu Suomen edustusto.

Myönnetty hätäpassi on palautettava 10 §:ssä tarkoitettulle passiviranomaiselle.

3 c §

Tilapäinen passi

Passi voidaan myöntää tilapäisenä (*tilapäinen passi*), jos hakijalta ei 6 a §:n 2 momentissa tarkoitettusta syystä oteta sormenjälkiä ja syy on tilapäinen.

4 §

Diplomaattipassi ja virkapassi

— — — — —
Mitä tässä laissa säädetään passista, koskee myös diplomaattipassia ja virkapassia, jollei muualla laissa toisin säädetä.
— — — — —

4 a §

Merimiespassi

Mitä tässä laissa säädetään passin hakemisesta ja sormenjälkien ottamisesta sekä passin myöntämisestä, peruuttamisesta ja viranomaisen haltuun ottamisesta, koskee myös merimies-

passia. Merimiespassissa ei ole 5 a §:ssä tarkoitettua teknistä osaa.

5 §

Passin sisältö

Passiin merkitään hakijan sukunimi, etunimet, sukupuoli, henkilötunnus, kansalaisuus, syntymäkotikunta, passin myöntämispäivä ja viimeinen voimassaolopäivä, passin myöntänyt viranomainen ja passin numero. Passissa on lisäksi passinhaltijan kasvokuva ja nimikirjoitus. Kelpoisuusalueeltaan rajoitettuun passiin merkitään ne maat, joihin se oikeuttaa matkustamaan, tai ne maat, joihin passi ei oikeuta matkustamaan. Syntymäkotikunnan sijaan merkitään "ulkomaat", jos hakijan syntymäkotikuntaa ei voida luotettavasti selvittää tai jos syntymäkotikunnan merkitseminen passiin todennäköisesti vaarantaisi passinhaltijan turvallisuutta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua nimikirjoituksen merkitsemisestä annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

5 a §

Passin tekninen osa ja tietojen tarkastaminen

Passissa on jäsenvaltioiden myöntämien passien ja matkustusasiakirjojen turvatekijöitä ja biometriikkaa koskevista vaatimuksista annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2252/2004 (*EU:n passiasetus*) tarkoitettu tekninen osa.

Tekniseen osaan talletetaan passinhaltijan kasvokuva sekä 6 a §:ssä tarkoitettua sormenjäljet tarvittavine lisätietoineen siten kuin EU:n passiasetuksessa säädetään. Tekniseen osaan voidaan tallettaa myös 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua tietoja. Passinhaltijan oikeudesta tarkastaa passin tekniseen osaan hänestä talletettua tietoja säädetään EU:n passiasetuksessa.

Passin turvatekijöistä ja biometrisistä tunnistuksista säädetään EU:n passiasetuksessa. Biometrisen tunnisteen sisältävän passin kannessa on tätä osoittava tunnuskuva.

5 b §

Sormenjälkien lukeminen

Passin tekniseen osaan talletettuja sormenjälkiä saa lukea vain EU:n passiasetuksessa säädettyllä tavalla. Sormenjälkiä saavat lukea 10 §:ssä tarkoitettu passiviranomainen sekä poliisi- tai rajatarkastusviranomainen.

Sormenjälkiä luettaessa passinhaltijalta saa ottaa sormenjäljet ja verrata niitä passin tekniseen osaan talletettuihin sormenjälkiin passin aitouden toteamiseksi ja passinhaltijan henkilöllisyyden varmistamiseksi. Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan, ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

Sormenjälkiä luettaessa passinhaltijan tietoja ei saa käsitellä muulla kuin EU:n passiasetuksessa ja tässä laissa säädettyllä tavalla.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään sormenjälkien lukemisesta, noudatetaan yhteisön lainsäädäntöä ja Suomea sitovia kansainvälisiä sopimuksia.

Sisäasiainministeriö päättää lukuoikeuksien myöntämisestä ulkomaan viranomaiselle ja niiden peruuttamisesta.

5 c §

Passin teknisen osan tietojen tietoturva

Sisäasiainministeriö huolehtii siitä, että passin tekniseen osaan talletetut tiedot suojataan EU:n passiasetuksen ja sen soveltamiseksi annettujen säännösten mukaisesti tehokkaasti tunkeutumista, luvaton lukemista, muuttamista, käyttöä ja muuta luvaton käsittelyä vastaan.

Tekniseen osaan talletettujen tietojen aitouden ja eheyden varmistamiseen liittyvät sekä sormenjälkien lukemisessa tarvittavat varmenteet luo Väestörekisterikeskus.

Ulkoasiainministeriö vastaa diplomaattipassin ja virkapassin sekä 10 §:ssä tarkoitettujen ulkomaan edustustojen myöntämisen passin tekniseen osaan talletettujen tietojen suojaamisesta 1 momentin mukaisesti.

6 §

Passin hakeminen

— — — — —
Diplomaattipassia ja virkapassia haetaan kirjallisesti ulkoasiainministeriöltä. Hakemuksen voi erityisistä syistä jättää myös 1 momentissa tarkoitettuun kihlakunnan poliisilaitokseen.
— — — — —

6 a §

Sormenjälkien ottaminen

Passinhakijalta otetaan passia haettaessa sormenjäljet. Sormenjäljet ottaa passin myöntävä viranomainen. Tarkempia säännöksiä sormenjälkien ottamisesta voidaan antaa sisäasiainministeriön asetuksella.

Hakijalta ei oteta sormenjälkiä, jos niitä ei saada iän taikka vamman, sairauden, fyysisen esteen tai muun vastaavan syyn vuoksi. Hakijan on pyydettäessä esitettävä luotettava selvitys syystä, joka estää sormenjälkien ottamisen, sekä arvio syyn kestosta.

Sormenjäljet talletetaan passin tekniseen osaan sekä passirekisteriin. Passirekisteriin talletetut sormenjäljet on pidettävä erillään rikoksesta epäiltyjen henkilötuntomerkeistä.

10 §

Passin myöntäminen

Passi myönnetään henkilökohtaisena matkustusasiakirjana, johon merkitään vain passinhakijan tiedot.

Passin myöntää kihlakunnan poliisilaitos. Helsinki-Vantaan lentoasemalla passin voi myöntää myös liikkuva poliisi. Ulkomailla olevalle Suomen kansalaiselle passin myöntää Suomen suurlähetystö tai lähetetyn virkamiehen johtama konsulaatti taikka sellainen muu Suomen edustusto, jossa palvelevan nimetyn Suomen kansalaisen ulkoasiainministeriö on oikeutanut antamaan passeja. Diplomaattipassin ja virkapassin myöntää ulkoasiainministeriö.

Passin myöntävä viranomainen vastaa siitä, että passia annettaessa sen tiedot ovat hakemuksen mukaiset. Hakijaa koskevien passin teknisen osan tietojen on lisäksi oltava yhdenmukaiset vastaavien passissa visuaalisesti nähtävissä olevien tietojen kanssa.

11 §

Passin myöntäminen alaikäiselle

— — — — —

14 §

Passin voimassaoloaika

Passi on voimassa viisi vuotta sen myöntämispäivästä, jollei 2—7 momentista muuta johdu.

Passi myönnetään viittä vuotta lyhyemmäksi ajaksi sen mukaan kuin hakija pyytää taikka huoltaja 7 §:n 1 momentin nojalla tai sosiaalilautakunta huostaanottamansa lapsen osalta on rajoittanut suostumustaan. Viittä vuotta lyhyemmäksi ajaksi passi voidaan myöntää myös 15 §:n 1 momentissa tarkoitetulle henkilölle ja silloin, kun passi myönnetään 11 §:n 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa. Jos hakijalta ei 6 a §:n 2 momentissa tarkoitetusta syystä oteta sormenjälkiä ja syy on tilapäinen, passi myönnetään enintään 12 kuukaudeksi.

Hakijalle, jolla on myös jonkin vieraan valtion kansalaisuus ja joka kansalaisuuslain (359/2003) 34 §:n nojalla mahdollisesti tulee menettämään Suomen kansalaisuutensa, passi myönnetään enintään siihen saakka kunnes hän täyttää 22 vuotta.

Kun passi 18 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa myönnetään peruuttamatta voimassa olevaa passia, passi myönnetään uuden passin antamisen perusteena olevan syyn edellyttämäksi ajaksi, kuitenkin enintään viideksi vuodeksi.

Asevelvolliselle voidaan antaa passi enintään sen vuoden loppuun, jona hän täyttää 28 vuotta, jollei hän osoita, ettei maanpuolustusvelvollisuus ole esteenä passin myöntämiselle tätä pidemmäksi ajaksi, taikka jollei erityisen painavista syistä muuta johdu.

Väliaikainen passi myönnetään enintään 12 kuukaudeksi. Hätäpassi myönnetään sen mukaan kuin passin myöntämistä edellyttävä syy vaatii, kuitenkin enintään 12 kuukaudeksi.

Diplomaattipassi ja virkapassi voidaan erityisestä syystä myöntää viittä vuotta lyhyemmäksi ajaksi.

15 §

Passin myöntämisen esteet

— — — — —

Passia ei myönnetä sille, joka on määrätty pakkokeinolain (450/1987) 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun matkustuskieltoon taikka konkurssilain (120/2004) 4 luvun 8 tai 9 §:ssä tarkoitettuun maastapoistumiskieltoon.

17 §

Esteettömyyden selvittäminen ja henkilötietojen oikeellisuus

Edellä 10 §:ssä tarkoitetun passin myöntävän viranomaisen on ennen passin myöntämistä selvitettävä hakijan esteettömyys.

Passin myöntävä viranomainen tarkastaa hakijan henkilötiedot väestötietojärjestelmästä, ja tiedot merkitään passiin väestötietojärjestelmän tietojen mukaisesti.

18 §

Passin myöntäminen voimassa olevaa passia peruuttamatta

Uusi passi voidaan myöntää voimassa olevaa passia peruuttamatta, jos voimassa oleva passi on ulkomaan viranomaisen hallussa tai ulkomaan viranomaisen passiin tekemät merkinnät estävät matkustamisen toiseen maahan ja jos uusi passi on tarpeen hakijan työn tai muun erityisen painavan henkilökohtaisen syyn vuoksi. Väliaikainen passi voidaan myöntää voimassa olevaa passia peruuttamatta myös, jos passi on tarpeen matkustusasiakirjana käytetyn henkilökortin katoamisen vuoksi tai sen vuoksi, että

henkilökortti on joutunut oikeudettomasti toisen haltuun.

Uusi passi voidaan myöntää voimassa olevaa passia peruuttamatta myös, jos voimassa olevan passin luovuttaminen hakijalle estyy passin tuottamiseen tai toimittamiseen liittyvistä syistä. Tällöin uusi passi myönnetään maksutta.

19 §

Uuden passin antaminen

Jos passinhakijalla on voimassa oleva passi eikä se ole hänen hallussaan, hänen on esitettävä riittävä selvitys passin katoamisesta.

Kun 10 §:ssä tarkoitettu viranomaisen luovuttaa myöntämänsä uuden passin, lukuun ottamatta 18 §:ssä tarkoitettua passia, aikaisempi passin myöntämispäätös raukeaa ja passin voimassaolo päättyy. Hakijan on tällöin luovutettava uuden passin luovuttavalle viranomaiselle aikaisempi passi, jos se on hänen hallussaan. Jos aikaisemmassa passissa on hakijalle välttämättömiä ulkomaan viranomaisen merkintöjä, hakija ei ole velvollinen luovuttamaan sitä viranomaiselle kuin ainoastaan passin mitätöintiä varten.

Säännökset passin mitätöimisestä annetaan sisäasiainministeriön asetuksella.

21 §

Passin peruuttamisen edellytykset

Passi peruutetaan, jos:

- 1) sen haltija menettää Suomen kansalaisuuden tai vapautetaan siitä;
- 2) passinhaltija pyytää passinsa peruuttamista;
- 3) passinhaltija ilmoittaa passinsa kadonneeksi tai anastetuksi;
- 4) huoltaja tai sosiaalilautakunta on peruuttanut 7 §:n 1 momentissa tarkoitetun suostumuksensa eikä tämän pykälän 2 momentista muuta johdu;
- 5) sosiaalilautakunta vaatii huostaan otetun alaikäisen passin peruuttamista; taikka
- 6) passi on löytötavaralain (778/1988) mukaan hävitettävä.

Vaikka huoltaja on peruuttanut 7 §:n 1 momentissa tarkoitetun suostumuksensa, passi voidaan jättää peruuttamatta, jos peruuttaminen olisi selvästi vastoin lapsen etua ja voidaan pitää ilmeisenä, ettei lasta vastoin huoltajan suostumusta viedä toiseen valtioon muuten kuin tilapäisesti. Sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimielin on velvollinen antamaan lausunnon siitä, onko passin peruuttaminen selvästi vastoin lapsen etua. Lausuntoon sovelletaan muutoinkin, mitä 11 §:n 3 momentissa säädetään passin epäamisestä annettavasta lausunnosta.

Passi voidaan peruuttaa, jos:

- 1) passissa on ilmeinen virheellisyys;
- 2) passi on turmeltunut, sen merkintöjä on muutettu tai siinä on muita kuin viranomaisen merkintöjä;
- 3) passin myöntämisen jälkeen on tullut esiin seikkoja, jotka passin myöntämistä harkittaessa todennäköisesti johtaisivat 15 §:n nojalla passin epäämiseen;
- 4) passia käyttää muu kuin se, jolle passi on myönnetty; taikka
- 5) Väestörekisterikeskus on erityisestä syystä peruuttanut 5 c §:n 2 momentissa tarkoitetun varmenteen.

Diplomaattipassi ja virkapassi voidaan peruuttaa myös silloin, kun passinhaltija on siirtynyt toisiin tehtäviin tai passin myöntämisen edellytyksiä ei muutoin enää ole.

Harkittaessa passin peruuttamista 3 momentin 3 kohdan nojalla on otettava huomioon 16 §:ssä mainitut seikat.

Päätöstä, jolla alaikäiseltä 2 momentin perusteella on päätetty jättää passi peruuttamatta, on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Jos passi on peruutettu 3 momentin 1, 2 tai 4 kohdan nojalla syystä, joka ei ole aiheutunut passinhaltijan omasta menettelystä, passinhaltijalla on oikeus saada maksutta uusi passi peruutetun passin jäljellä olevaksi voimassaoloajaksi. Jos passi on peruutettu passin turmeltumisen vuoksi, passinhaltijalla on kuitenkin oikeus saada uusi passi maksutta vain, jos turmeltuminen on aiheutunut viranomaisesta johtuvasta syystä. Jos passi on peruutettu 3 momentin 5 kohdan no-

jalla, passinhaltijalla on oikeus saada maksutta uusi passi peruutetun passin jäljellä olevaksi voimassaoloajaksi.

22 §

Passin peruuttaminen

Passin peruuttaa kihlakunnan poliisilaitos tai passin myöntänyt viranomainen.

24 §

Edellytykset passin ottamiselle viranomaisen haltuun

Peruutettu passi otetaan viranomaisen haltuun. Jos passi on peruutettu, passinhaltijan tai sen, joka pitää passia hallussaan, on viranomaisen vaatimuksesta luovutettava passi viranomaiselle.

25 §

Passin ottaminen viranomaisen haltuun

Passin ottaa 24 §:n 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa viranomaisen haltuun 10 §:ssä tarkoitettu passiviranomainen taikka poliisi- tai rajatarkastusviranomainen.

29 §

Passirekisteri

Tässä laissa poliisille, ulkoasiainministeriölle ja 10 §:ssä tarkoitettulle Suomen edustustolle

säädettyjen tehtävien suorittamiseksi poliisi pitää rekisteriä, johon talletetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 3 §:n 2 momentissa tarkoitetut henkilöllisyyttä koskevat tiedot sekä mainitun lain 3 §:n 3 momentin 2—4 kohdassa tarkoitetut passitiedot, kuvatiedot ja passin sormenjälkitiedot.

Passirekisterin tietojen käytöstä on voimassa, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 15, 16 ja 16 a §:ssä säädetään. Passirekisterin tietojen luovuttamisesta ja poistamisesta on voimassa, mitä mainitun lain 19 ja 23 §:ssä säädetään. Henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvien tunnistetietojen tietoturva on voimassa, mitä mainitun lain 10 a §:ssä säädetään.

Ulkoasiainministeriöllä ja Suomen edustustolla on oikeus käyttää passin sormenjälkitietoja vain henkilöllisyyden varmistamiseksi ja asiakirjan valmistamiseksi, jollei lailla toisin säädetä. Ulkoasiainministeriöllä ja Suomen edustustolla on oikeus ottaa rekisteröidyltä sormenjäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan, ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa 22 päivänä elokuuta 2003 annetun lain (761/2003) 3 §:n 3 momentti, 10 a § ja 23 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 3 momentti osaksi laeissa 256/2006 ja 672/2006, 10 a § mainitussa laissa 672/2006 sekä 23 §:n 1 momentin 2 kohta mainitussa laissa 256/2006, sekä

lisätään 15 §:ään uusi 3 momentti, 16 §:ään uusi 4 momentti, lakiin uusi 16 a §, 19 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 529/2005 ja 594/2005, mainitussa laissa 256/2006 sekä laeissa 538/2006 ja 981/2007, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, 37 §:ään uusi 6 momentti, jolloin nykyinen 6 ja 7 momentti siirtyvät 7 ja 8 momentiksi, ja 40 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

3 §

Hallintoasiain tietojärjestelmä

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 §:n 3 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) ampuma-aselaissa (1/1998) säädettyjen poliisin tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot mainitussa laissa tarkoitetusta hakemuksesta, luvasta, poliisin toimenpiteestä, päätöksestä, esteestä, huomautuksesta, ilmoituksesta ja tarkastuksesta (*aselupatiedot*);

2) henkilökorttilaissa (829/1999) poliisille säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot mainitussa laissa tarkoitetusta hakemuksesta, päätöksestä, luvasta, poliisin toimenpiteestä, esteestä, huomautuksesta ja ilmoituksesta sekä passilaissa (671/2006) poliisille, ulkoasiainministeriölle ja Suomen edustustoille säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tiedot passihakemuksesta ja päätöksestä passiasiassa, tiedot passista tai muusta Suomen viranomaisen antamasta matkustusasiakirjasta, tiedot passin katoamisesta, anastamisesta tai haltuun ottamisesta sekä tiedot passin antamisen esteistä ja passiasiaan liittyvästä huomautuksesta (*henkilökortti- ja passitiedot*);

3) henkilön tunnistamiseksi ja henkilöllisyyttä osoittavan asiakirjan valmistamiseksi henki-

lön valokuvan ja nimikirjoitusnäytteen, jotka henkilö on luovuttanut poliisille, ulkoasiainministeriölle tai ulkoasiainhallinnon viranomaiselle hakiessaan sellaista lupaa tai päätöstä, jonka valmistamiseen henkilön valokuva ja nimikirjoitusnäyte ovat tarpeen; kuvatietoihin talletettua henkilön valokuvaa ja nimikirjoitusnäytettä saadaan asianomaisen henkilön suostumuksella käyttää muunkin hänen hakemansa hallintoluvan tai päätöksen valmistamiseen kuin sen asiakirjan valmistamiseen, johon henkilön valokuva ja nimikirjoitusnäyte on luovutettu (*kuvatiedot*);

4) passilaissa poliisille, ulkoasiainministeriölle ja Suomen edustustoille säädettyjen tehtävien suorittamiseksi passilain 6 a §:ssä tarkoitettu passinhakijalta passin hakutilanteessa otetut sormenjäljet (*passin sormenjälkitiedot*);

5) turvallisuus selvityksistä annetun lain (177/2002) 4 luvussa säädettyssä tarkoituksessa tieto siitä, että henkilöstä on tehty mainitussa laissa tarkoitettu suppea turvallisuus selvitys sekä selvityksen antamisaika ja muut selvityksen yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot (*paikallispoliisin turvallisuus selvitystiedot*);

6) yksityisistä turvallisuus palveluista annetussa laissa (282/2002) ja järjestyksen valvoijasta annetussa laissa (533/1999) poliisille säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot yksityisistä turvallisuus palveluista annetussa laissa ja sen nojalla annetuissa tarkemmissa säännöksissä tarkoitetusta hakemuksesta, päätöksestä, kortista, poliisin toimenpiteestä, es-

teestä, huomautuksesta, ilmoituksesta ja tarkastuksesta sekä järjestyksenvalvojista annetussa laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettu hakemuksesta, päätöksestä, luvasta, kortista, poliisin toimenpiteestä, esteestä, huomautuksesta ja ilmoituksesta (*turvallisuusalan valvontatiedot*);

7) ulkomaalaislain (301/2004) 131 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi mainitussa pykälässä tarkoitettu ulkomaalaisesta pykälässä tarkoitettujen henkilötuntemerkit sekä matkustusasiakirjan tiedot (*ulkomaalaisten tunnistamistiedot*);

8) rahankeräyslaissa (255/2006) säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, varoituksista ja tilityksistä sekä luvan hakijoista ja saajista, rahankeräyksen käytännön toimenpanijoista ja näiden vastuuhenkilöistä sekä tarkastustoimenpiteistä (*rahankeräysten valvontatiedot*).

10 a §

Henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvien tunnistetietojen tietoturva

Tallettaessaan tai muutoin käsitellessään sähköisessä muodossa olevia henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvia tunnistetietoja, rekisterinpitäjän ja lupaviranomaisen tulee erityisesti huolehtia näiden tunnistetietojen tallettamisen ja muun käsittelyn tietoturvasta.

Henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvia tunnistetietoja tallettaessa ja muutoin käsiteltäessä on huolehdittava, että:

1) tunnistamisessa ja tunnistetietojen käsittelyssä käytettävät tietojärjestelmät, laitteet ja ohjelmistot ovat turvallisia;

2) tunnistetiedot on suojattu asiattomalta pääsylvästä sekä tunnistetietojen luottamuksellisuuteen ja eheyteen kohdistuvilta loukkauksilta, muutoksilta ja väärentämiseltä samoin kuin muulta vahingossa tai laittomasti tapahtuvalta käsittelyltä; ja

3) tunnistamisessa ja tunnistetietojen käsittelyssä toteutetaan muutoinkin tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet sen varmistamiseksi,

että tunnistaminen ja tunnistetietojen käsittely voidaan toteuttaa tietoturvallisella ja yksityisyyden suojan turvaavalla tavalla.

Rekisterinpitäjä vastaa edellä tarkoitettua tietoturvasta myös sellaisen kolmannen osapuolen osalta, joka rekisterinpitäjän toimeksiannosta joko kokonaan tai osittain toteuttaa henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvien tunnistetietojen tallettamisen. Rekisterinpitäjä vastaa siitä, että toimeksisaajalla on sama velvollisuus suojata tiedot kuin rekisterinpitäjällä, sekä siitä, ettei toimeksisaajalla ole muuta oikeutta käsitellä tietoja.

15 §

Tietojen käyttäminen tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Oikeus 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen passin sormenjälkitietojen käyttöön on vain sillä, jonka työtehtävien hoitaminen tiedon käyttöä välttämättä edellyttää.

16 §

Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Passin sormenjälkitietojen käyttämisestä säädetään 16 a §:ssä.

16 a §

Passin sormenjälkitietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Poliisi saa käyttää 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen vain, jos se on välttämätöntä luonnononnettomuuden, suuronnettomuuden tai muun katastrofin taikka rikoksen kohteeksi joutuneen tai muuten tunnistamattomaksi jääneen uhrin tunnistamiseksi. Oikeus

tiedon käyttöön on vain sillä, jonka työtehtävien hoitaminen tiedon käyttöä välttämättä edellyttää.

Poliisilla on 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa oikeus ottaa rekisteröidyltä sormenjäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan, ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

19 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja saa poliisi luovuttaa salassapitosäännösten estämättä ainoastaan 1 momentin 3, 4, 7 ja 8 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille henkilöllisyyden varmistamiseksi ja asiakirjan aitouden toteamiseksi silloin, kun se on tarpeen henkilön maahantuloa, maassa oleskelua tai maastalähtöä koskevien asioiden käsittelyä varten. Tietojen luovutukseen oikeutetulla on oikeus ottaa rekisteröidyltä sormenjäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan, ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.

23 §

Tietojen poistaminen hallintoasiain tietojärjestelmästä

Hallintoasiain tietojärjestelmästä tiedot poistetaan seuraavasti:

2) henkilökortti- ja passitiedoista, passin sormenjälkitiedoista, turvallisuusalan valvontatiedoista sekä rahankeräysten valvontatiedoista päätöstä koskevat tiedot kymmenen vuoden kuluttua päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä; este-, huomautus- ja tarkastustiedot sekä muut talletetut tiedot kymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä;

37 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueelle ja Euroopan talousalueelle

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja saa kuitenkin luovuttaa vain samoin edellytyksin kuin mitä 16 a §:ssä niiden käyttämisestä säädetään.

40 §

Tietojen muu luovuttaminen ulkomaille

Edellä 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja passin sormenjälkitietoja saa kuitenkin luovuttaa vain samoin edellytyksin kuin mitä 16 a §:ssä niiden käyttämisestä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 30 päivänä huhtikuuta 2004 annetun ulkomaalaislain (301/2004) 136 §:n 3 ja 4 momentti ja 202 a §, sellaisina kuin ne ovat laissa 673/2006,
muutetaan 138 §:n 2 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 133 a § seuraavasti:

8 luku

Ulkomaalaisille Suomessa myönnettävät matkustusasiakirjat

133 a §

Passilain soveltaminen

Mitä passilaissa (671/2006) säädetään passin turvatekijöistä, sormenjälkien ottamisesta, passin teknisestä osasta, teknisen osan tietojen tarkastamisesta, teknisen osan tietojen tietoturvas- ta ja tekniseen osaan talletettujen sormenjälkien lukemisesta, sovelletaan myös tässä luvussa tar- koitettuihin matkustusasiakirjoihin. Muukalais- passin ja pakolaisen matkustusasiakirjan tekni- seen osaan talletettuja sormenjälkiä voi lukea sen lisäksi, mitä passilaissa säädetään, myös Maahanmuuttovirasto asiakirjan aitouden totea- miseksi ja henkilöllisyyden varmistamiseksi sil- loin, kun laissa sille säädettyjen tehtävien suori- taminen sitä edellyttää.

138 §

Muukalaispassin ja pakolaisen matkustusasia- kirjan peruuttaminen

— — — — —
Muukalaispassi tai pakolaisen matkustusasia- kirja voidaan peruuttaa, jos:

1) asiakirja on turmeltunut tai sen merkintöjä on muutettu;

2) asiakirjan myöntämisen jälkeen on tullut esiin seikkoja, jotka asiakirjan myöntämistä har- kittaessa todennäköisesti olisivat johtaneet sen epäämiseen;

3) asiakirjaa käyttää muu kuin se, jolle se on myönnetty, tai se on muun kuin sen hallussa, jol- le se on myönnetty; taikka

4) Väestörekisterikeskus on erityisestä syys- tä peruuttanut asiakirjan tekniseen osaan talle- tettujen tietojen aitouden ja eheyden varmista- miseen tai sormenjälkien lukemiseen liittyvän varmenteen.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä täy- täntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ulkomaalaisrekisteristä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ulkomaalaisrekisteristä 19 päivänä joulukuuta 1997 annetun lain (1270/1997) 4 b § ja 7 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 4 b § laissa 674/2006 ja 7 §:n 1 momentti laissa 618/2007, sekä

lisätään lakiin uusi 3 a § ja 10 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 305/2004 ja 620/2006 sekä mainitussa laissa 618/2007, uusi 3 momentti seuraavasti:

3 a §

Muukalaispassien ja pakolaisen matkustusasiakirjojen osarekisterin sormenjälkitietojen käyttö

Muukalaispassien ja pakolaisen matkustusasiakirjojen osarekisteriin talletetaan muukalaispassi- ja matkustusasiakirjahakemusta varten otetut sormenjäljet. Sormenjälkiä saa käyttää Maahanmuuttovirasto, poliisi, rajavartiolaitos, tulli silloin kun se hoitaa rajatarkastusviranomaisen tehtäviä sekä ulkoasiainministeriö ja Suomen edustusto.

Oikeus sormenjälkitietojen käyttöön on vain sillä, jonka työtehtävien hoitaminen sitä välttämättä edellyttää. Sormenjälkiä saa käyttää vain henkilöllisyyden varmistamiseksi ja muukalaispassin tai pakolaisen matkustusasiakirjan valmistamiseksi. Poliisilla on lisäksi oikeus käyttää sormenjälkitietoja siten kuin henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 16 a §:ssä säädetään. Tietojen käyttöön oikeutetulla on oikeus ottaa rekisteröidyltä sormenjäljet ja verrata niitä rekisteröityihin sormenjälkiin. Vertailua varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan, ja ne on hävitettävä välittömästi vertailun jälkeen.

4 b §

Henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvien tunnistetietojen tietoturva

Tallettaessaan tai muutoin käsitellessään sähköisessä muodossa olevia henkilön fyysisiin

ominaisuuksiin perustuvia tunnistetietoja rekisterinpitäjän tulee erityisesti huolehtia näiden tunnistetietojen tallettamisen ja muun käsittelyn tietoturvasta.

Henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvia tunnistetietoja talletettaessa ja muutoin käsiteltäessä on huolehdittava, että:

1) tunnistamisessa ja tunnistetietojen käsittelyssä käytettävät tietojärjestelmät, laitteet ja ohjelmistot ovat turvallisia;

2) tunnistetiedot on suojattu asiattomalta pääsylvä sekä tunnistetietojen luottamuksellisuuteen ja eheyteen kohdistuvilta loukkauksilta, muutoksilta ja väärentämiseltä samoin kuin muulta vahingossa tai laittomasti tapahtuvalta käsittelyltä; ja

3) tunnistamisessa ja tunnistetietojen käsittelyssä toteutetaan muutoinkin tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tunnistaminen ja tunnistetietojen käsittely voidaan toteuttaa tietoturvallisella ja yksityisyyden suojan turvaavalla tavalla.

Rekisterinpitäjä vastaa edellä tarkoitetusta tietoturvasta myös sellaisen kolmannen osapuolen osalta, joka rekisterinpitäjän toimeksiannosta joko kokonaan tai osittain toteuttaa henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvien tunnistetietojen tallettamisen. Rekisterinpitäjä vastaa siitä, että toimeksisaajalla on sama velvollisuus suojata tiedot kuin rekisterinpitäjällä, sekä siitä, ettei toimeksisaajalla ole muuta oikeutta käsitellä tietoja.

7 §

Talletettavat tiedot

Ulkomaalaisrekisteriin saa, siltä osin kuin on tarpeen, tallettaa 5 tai 6 §:ssä tarkoitettujen henkilön tunnistetietoina asia- tai asiakasnumeron, nimen, valokuvan, nimikirjoitusnäytteen, muukalaispassin ja pakolaisen matkustusasiakirjan hakijalta otetut sormenjäljet, DNA-testin ja sormenjälkien vertailun lausunnon, sukupuolen, syntymäajan, -paikan ja -maan, henkilötunnuksen ja ulkomaisen henkilönumeron tai muun ulkomaisen henkilön yksilöimiseksi annetun tunnuksen, kansalaisuus- ja kansallisuustiedot, ammatti-, koulutus- ja kielitaitotiedot, tiedot siviilisäädystä ja perhesuhteista, kotikunnan, osoite- ja muut yhteystiedot sekä tiedot matkustusasia-

kirjoista ja ulkomaalaislain 96 §:n mukaisesta hakemusasian vireilläolosta osoittavasta kortista.

10 §

Tietojen luovuttaminen rekisteristä

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ei koske muukalaispassin ja pakolaisen matkustusasiakirjan hakijalta otettuja sormenjälkiä, ellei muualla laissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

löytötavaralain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä elokuuta 1988 annetun löytötavaralain (778/1988) 22 ja 24 § seuraavasti:

22 §

Löytötavaran toimittaminen poliisille

Löytötavaratoimistoon toimitettu poliisin myöntämä henkilö- tai lupatodistus taikka omaisuus, jonka hankkiminen tai hallussapito on kiellettyä tai vaatii viranomaisen luvan, on toimitettava välittömästi poliisille.

24 §

Löytötavaran hävittäminen

Löytötavaratoimiston on hävitettävä 18 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu omaisuus niin kuin sanotun pykälän 2 momentissa säädetään. Hävittämisvelvollisuus ei kuitenkaan koske poliisin myöntämää henkilö- tai lupatodistusta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 15 päivänä kesäkuuta 2009
